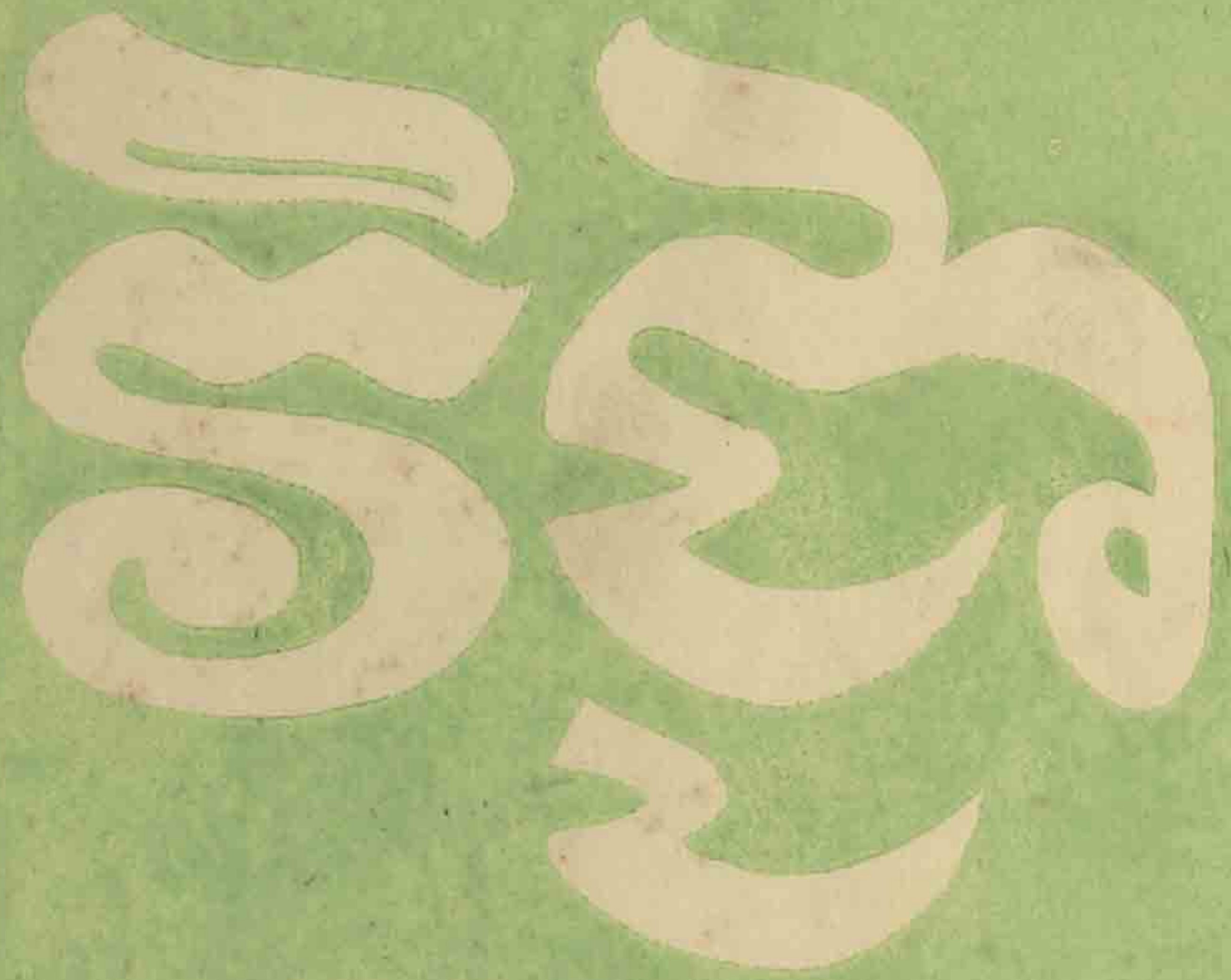

ក. ២០៣

លេខ ៤

១៩៩១

ទស្សនាវដ្តីចេញវាល់ខែ

ក

203

ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៨៧

ស. ២១ ចេញវាល់ខែ ១៩៩១

Handwritten text in a vertical column on the right side of the page, likely a title or chapter heading.

Handwritten text in a vertical column on the right side of the page, likely a title or chapter heading.

២-២-២០១២ ឆ. ២០១២

ឆ្នាំទី ២

លេខ ៤

ខែមករា

១៩៥៧

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

នៃសមាគមសាមគ្គីសិស្សហាស់និងមិត្តសិស្សចាស់

នៃអនុវិទ្យាល័យ និង វិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ

~~~~~

ទីសំណាក់ការ លេខ ១៣០ វិថីព័ន្ធុរ ភ្នំពេញ

មាតិកា

ទំព័រ

វិចារណកថា.....	១
អក្សរសាស្ត្រ- បញ្ញាភាសាជាតិ.....	៦
ការត្រួតពិនិត្យរបស់សេដ្ឋកិច្ចយើង.....	១៣
ប្រវត្តិសាស្ត្រ- ពង្សាវតារព្រះជីកស៊ុយអេ.....	១៨
អនាម័យ - គ្រឿងបរិភោគ.....	២២
យុវជនខ្មែរនឹងលោកជួនគោនឡាយ.....	៣៤
រឿងកំសាន្ត.....	៣៨
ដំណឹងផ្សេងៗ.....	៤៥

ជម្លៃជារី

ក្នុងប្រទេស		
១ ក្បាល	១ ខែ	១ ឆ្នាំ
១០១	៥០១	១០០១

ក្រៅប្រទេស		
១ ក្បាល	៦ ខែ	១ ឆ្នាំ
១៣១	៦០១	១២០១

សូមធ្វើអាណត្តិទៅលោក សុភក្ត-កុល លេខ១៣០ វិថីព្រះភ្នំពេញ

ប្រែកាតាគីល

រំលឹក

- ១ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ២ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៣ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៤ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៥ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៦ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៧ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ៨ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល - ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

ក្រុម	ក្រុម	ក្រុម
ក្រុម	ក្រុម	ក្រុម

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

ក្រុម	ក្រុម	ក្រុម
ក្រុម	ក្រុម	ក្រុម

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

វិចារណកថា

គណកម្មាធិការនាយកនៃសមាគម សូមអភ័យទោសដល់សមាជិកនឹង
មិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ នូវការខកខានពុំបានចេញទស្សនាវដ្តី ក្នុងខែធម្មន
នឹងយឺតយូរក្នុងខែមករា នេះ ។

សមាគមយើងបានប្តេជ្ញាថា នឹងចេញទស្សនាវដ្តីជូនអស់លោកសមា-
ជិក មិត្តអ្នកអានឲ្យបានរាល់ខែ ដូច្នេះការអាក់ខាននេះ ជាគុណវិបត្តិមួយ
ដែលគួរតែយើងជួយតំបន់ ហើយជួយដោះស្រាយ ។

ក្នុងរឿងចេញទស្សនាវដ្តីនេះ គណកម្មាធិការនាយកបានសម្រេចដូច
តទៅ :

- ១ - ចេញទស្សនាវដ្តីមួយរៀងរាល់ខែ,
- ២ - សមាគមជួយសោហ៊ុយបោះពុម្ពក្នុងមួយលេខ៥០០រៀល បើចេញ
ទៅហើយខាត,
- ៣ - បើខាតក្នុងមួយលើកលើសពី៥០០រៀលទៅ សមាគមនឹងឈប់
ចេញ ។

ដូចអស់លោកទាំងឡាយ ប្រាប់ស្រាប់ហើយ សមាគមយើងនេះកើត
 ឡើងមិនមែនសំរាប់តែធ្វើការមួយមុខទេ នៅមានគោលបំណងច្រើនទៅ
 ទៀត ។ ដូច្នេះការពលកម្មដែលសមាគមហ៊ានធ្វើ គឺចេញប្រាក់ ៥០០
 រៀលទៀតក្នុងមួយខែ ។ ឃើញថាច្រើនណាស់ទៅហើយ ។

លំអកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ទស្សនាវដ្តីវិជ្ជា បានចេញប្រទះលេខហើយ គឺ
 ទាំងលេខនេះ ។ ក្នុងការចេញទស្សនាវដ្តីនេះ យើងខ្ញុំជាគណៈកម្មាធិការ
 នាយកបានជួបប្រទះនឹងឧបសគ្គជាច្រើន ។ ឧបសគ្គដែលសំខាន់ជាងគេគឺ៖

១ - អំពីអត្ថបទ

២ - អំពីការចាត់ចែងលក់

១- អំពីអត្ថបទ - ក្នុងការស្វែងរកអត្ថបទដ៏មានខ្លឹមសារ ជាការ
 ពិបាកណាស់ ។ តាំងពីទស្សនាវដ្តីនេះចេញមក ពុំសូវមានសមាជិកណា
 អើរតើក្នុងរឿងនេះទេ គឺថាសមាជិកពុំសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអប់រំទូទៅ។
 បើតាមយើងសង្កេតទៅ ឃើញថាការពុំសូវអើរតើនេះមកតែពីបរិយាកាស
 នយោបាយស្រុកយើងសព្វថ្ងៃ ។ បំផុតនៅបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ក្នុងដំណើរ
 ពង្រឹងឯករាជ្យស្រុកយើងប្រទះនូវឧបសគ្គគ្រប់យ៉ាង ។ សត្រូវកុំពូកែរកគ្រប់
 មធ្យោបាយបំបាត់នូវឯករាជ្យ អធិបតេយ្យភាពយើង ។ ហេតុនេះយើងគ្រប់

រូបត្រូវតែខ្វល់ ត្រូវតែជួយដោះ ជួយពង្រឹងឯករាជ្យយើង ព្រោះយើងទាំងអស់គ្នាធ្វើជាកំហែង បើគ្មានឯករាជ្យទេ ក៏គ្មានវត្តមានភាពដែរ ។

តែក្នុងការខ្វល់របស់យើង ៗ ក៏មិនត្រូវភ្លេចការកសាងដែរ គឺកសាងគ្រប់ផ្នែក ពិសេសក្នុងនាទីនេះ យើងជួយរួមកសាងវប្បធម៌យើងឲ្យបានល្អិតល្អាស់ឡើង ដោយយើងដឹងច្បាស់ថា បើយើងបានឯករាជ្យទេ គ្មានការកសាងផ្នែកដទៃទៀត ៗ ទេ ឯករាជ្យយើងក៏មិនរឹងប៉ឹងដែរ ។

២- អំពីការចាត់ចែងលក់ - ក្នុងការនេះ យើងគង់ជ្រាបហើយថា សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការនាយកមិនមែនរស់ដោយសារសមាគមទេ ។ សមាជិកម្នាក់ៗ មានបរិយាស្រ័យ ៗ ហើយមកធ្វើការឲ្យសមាគមនេះតាមលទ្ធភាពទំនេរទៅ ។ ដូច្នោះឃើញថា ដល់បានទស្សនាវដ្តីហើយ បញ្ហាមួយគឺការចាត់ចែងលក់ ។ របៀបមួយមកឃើញស្រួលបន្តិច គឺជាកំលាំងតាមបណ្តាគារដែលមាននៅគ្រប់ទីកន្លែង ។ តែបើធ្វើយ៉ាងនេះទៅឃើញថាពិបាក ។ ពិបាកមកពីទស្សនាវដ្តីចេញពេលវេលាមិនអាចចាំបានយូរ ដូចប្រលោមលោកដែលគេចេញតែមួយដងរហូតទៅ ។ មានវិធានការណ៍មួយទៀត គឺដើរលក់ តែវិធានការណ៍នេះ ពិបាកនឹងសម្រួលតាមបរិយាស្រ័យ ម្នាក់ៗណាស់ ។ នៅមានវិធានការណ៍

តែម្យ៉ាងទេ គឺរកអ្នកជាវឲ្យបានច្រើន ។

នេះជាឧបសគ្គខ្លះដែលមានមក ។ ក្នុងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការ
ចាយវាយច្រព្យសមាគម គណៈកម្មាធិការនាយកក៏បានផ្អាកមួយលេខ ដើម្បី
នឹងពិនិត្យដំណើរការរបស់ទស្សនាវដ្តី ។ ក្នុងការពិនិត្យនេះយើងបានឃើញ
គុណសម្បត្តិដូចតទៅ ៖

- ១ - ទស្សនាវដ្តីដែលចេញមួយលើក ៗ ៥០០ ក្បាល លក់ជិតអស់ៗ។
- ២ - មានមិត្តអ្នកអានជាច្រើនបាន បរសើរហើយយកទៅរៀន ។
- ៣ - សមាជិកគណៈកម្មាធិការព្រម ខាងសមាជិកសមាគមខ្លះៗ ៣ ជួយ
ខ្វះខាតផ្សេងៗ ។

ឯគុណវិបត្តិវិញ មានដូចខាងក្រោម ៖

- ១ - ពិតមែនតែចេញមួយលើក ៗ លក់ជិតអស់ តែពុំសូវមានអ្នកជាវ
- ២ - ការប្រមូលដំឡូងក៏ដំឡូងជាវពុំសូវបាន ។

តាមការពិនិត្យនេះទៅឃើញថា ទស្សនាវដ្តីយើងមានប្រយោជន៍ មាន
ខ្លឹមសារ ដល់ជាទីសង្ឃឹមរបស់យើង ។ គណៈកម្មាធិការនាយកក៏បាន
សម្រេចថានឹងចេញទស្សនាវដ្តីតទៅទៀត ហើយសម្រេចចាត់វិធានការណ៍

យ៉ាងណា ទាំងឡាយមានអ្នកជាវកាន់តែច្រើន ដើម្បីឈានទៅរកទីដៅរបស់
សមាគម ។

ដូច្នោះទស្សនាវដ្តីយើងនេះមានអនាគតល្អ សូមសមាជិកមិត្តទាំងឡាយ
យកចិត្តទុកដាក់ផ្សាយ យកចិត្តទុកដាក់ជាវឲ្យបានច្រើន ហើយផ្ញើតម្លៃជាវ
ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា ។

គណៈកម្មាធិការនាយក

អ្នកឯងប្រឡំទេ

—ខ្ញុំដូចជាធ្លាប់ឃើញមុខអ្នកឯងនៅឯណា ម្តង ?

—មិនមែនទេ! តាំងពីកើតមក ខ្ញុំនៅតែមួយកន្លែងដដែល ដាប់នឹងខ្លួនខ្ញុំ ។

X

X X

ទំព័រអក្សរសាស្ត្រ

(បញ្ហាភាសាជាតិ)

បញ្ហាប្រើភាសាជាតិក្នុងការសិក្សាជាតិ ជាបញ្ហាប្រកបដោយភាពបច្ចុប្បន្ន

បំផុត ។

តើយើងត្រូវប្រើភាសាជាតិក្នុងការសិក្សាជាតិឬទេ ?

យើងគ្រាន់តែនឹកទៅពាក្យ .. ភាសាជាតិនឹងការសិក្សាជាតិ.. ដែលយើង

បានប្រើក្នុងឃ្លាខាងលើនេះ យើងរកឆ្លើយថាទេមិនឬឡើយ ។ បើការ

សិក្សាជាតិមិនប្រើភាសាជាតិទេ ចុះហៅថាការសិក្សាជាតិម្តេចបាន ? តែនៅ

មានបងប្អូនម្នាក់ជាច្រើនប្រាកដថា ក្រែងប្រើភាសាជាតិក្នុងការសិក្សាយើងមិន

កើតព្រោះ :

ក - ខូចក្រែងជំរេននៃសិស្សយើងអន់ថយ បើប្រើភាសាជាតិទៅ

ខ - ខូចក្រែងខ្វះសៀវភៅជាភាសាខ្មែរយើង

គ - ខូចក្រែងខ្វះគ្រូខ្ពស់ៗ

ឃ - ខូចក្រែងខ្វះសាលាឲ្យកូនរៀនដល់ទៅថ្នាក់ខ្ពស់ៗទៀត បង

ប្អូនម្នាក់ដែលបានចិញ្ចឹមសេចក្តីប្រាកដនេះថាការប្រសើរមួយហើយ ព្រោះ

សុទ្ធតែជាអ្នកគិតទៅប្រយោជន៍ជាតិទាំងអស់ គឺជាខ្លាចក្រុងនិស្សិតខ្មែរដែល
ចេញពីសាលាខ្មែរ មិនប្រកបដោយវិជ្ជាជ្រៅជ្រះស្មើនឹងវិជ្ជាបរទេស ។
ខ្លាចក្រុងយុវជនយើងមិនចេះបំពេញការងារជាសាធារណៈ ដូចយុវជនជាតិ
ដទៃទៀត ។ តែបើជញ្ជីងឲ្យមិនមែនទេទៅឃើញថា សេចក្តីបារម្ភនេះដែល
កើតឡើងដោយសារយកកាសាខ្មែរមកប្រើ ទៅជាប្រឆាំងនឹងប្រយោជន៍
ជាតិ ហើយប្រែត្រឡប់ទៅជាការពារប្រយោជន៍បរទេសឬការពារប្រយោជន៍
ជនភាគតិចខ្លះទៅវិញ ។

សូមបងប្អូនប្រាប់ថា កិច្ចបង្ខំរបស់បារាំងឲ្យយើងរៀនជាភាសាជាតិគេនោះ
ជាអំពើជិះជាន់មួយក្តៅក្រហាយបំផុតលើប្រជាជនខ្មែរយើង ។ ចុះបើឥឡូវ
ស្រុកយើងច្រើនកណ្តាប់ដៃគេហើយ តើនៅប្រើជាភាសាគេដល់ណាទៀត?
អ្នកខ្លះឆ្លើយថា ខ្មែរមិនមែនចង់ធ្វើបាបខ្មែរនោះទេ តែយើងបារម្ភក្រុង
ដំរេននិស្សិតយើងដូនជាប ទើបមិនហានយកកាសាខ្មែរមកប្រើទៀតជាភាសា
សំខាន់នោះ ។ យកកាសាខ្មែរមកប្រើ ធៀបដូចលោកព័ទ្ធមួយដែលធ្លាប់
ស្គាល់ធ្លាប់ស្រួលទៅទីមួយនឹងតស៊ូ ។ នេះក្រុងនាំឲ្យវង្វេង នាំឲ្យខូចការ
សិក្សាយើង ។ យើងសូមឆ្លើយថា បើទុកកាសាបារាំងជាភាសាសំខាន់
ដដែល ដំរេននិស្សិតខ្មែរក៏តែអន់ថយ ជាងប្រើភាសាយើងទៅទៀត ហើយ

ប្រជាជនខ្មែរទៅទាំងនឹងដែល ព្រោះរកសៀវភៅជាភាសាជាតិមើលមិន

បាន ដូចកាលជំនាន់បារាំងអញ្ចឹង ។

ព្រោះអ្វីបានជា ការសិក្សាយើងដូចជាបើយើងនៅប្រើភាសាបារាំង ?

បើយើងប្រើភាសាបារាំងជា ភាសាសំខាន់ យើងនៅតែពឹងសាស្ត្រាចារ្យ
បារាំងមកបង្រៀនដូចដាច់មុខ ។ យើងសូមជំរាបថា ក្នុងពេលឥឡូវនេះ

សាស្ត្រាចារ្យបារាំងបង្រៀនមិនសូវបានផលទេ ព្រោះរដ្ឋាភិបាលបារាំង

គេបញ្ជាមកឱ្យយើងតែបុគ្គលណាដែលមានសមត្ថភាពស្ទើរស្មើ ហើយគេ

ពិនិត្យមតិទេយោបាយទៀតផង ។ សាស្ត្រាណាដែលមានឆន្ទៈល្អចង់

បណ្តុះបណ្តាលយុវជនខ្មែរមិនទែនគេមិនសូវឱ្យមកទេ ។ ម្យ៉ាងទៀតវិជ្ជា

ខាងភាសាបារាំងរបស់សិស្សយើងសព្វថ្ងៃទន់ខ្សោយណាស់ គ្មានកសាងសំ

ដីគ្រូបារាំងមិនបានផង ។ ដោយហេតុស្តាប់មិនយល់អ្វី ដោយហេតុគ្រូបារាំង

ដែលមានសមត្ថភាពប្តូរស្តីនោះ រកឱ្យរាប់មិនបានក្បោះក្បាយ សេចក្តីសៅ

ហង់កើតមានឡើងក្នុងចិត្តសព្វខ្លួន ។ គ្រូបារាំងត្រូវតែថាសិស្សខ្សោយពេក

សេចក្តីអស់សង្ឃឹមក៏ធុញច្រាននឹងបង្ហាត់ ចូលក្នុងថ្នាក់ធ្វើការខ្លីខាងច្រប៉ៃត

ពេល ។ ចំណែកសិស្សនឹកថាគ្រូមិនកើតក៏អស់សង្ឃឹមលែងចង់រៀនសូត្រ ។

ការពាសវែងគ្នាកើតមានឡើងក្នុងសិស្សគ្រប់រូប ដូចកាលការពាសវែងនេះ

ក៏ផ្ទុះកើតទៅជាប្លឹងផ្ទុះផ្ទុះគ្នា ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោតការចាស់ទៃនៃគ្នានេះ
 នាំឲ្យវិន័យក្នុងសាលាទាំងមូលខូចខាតអស់ៗ សិស្សលែងស្តាប់គ្រូ លែងស្តាប់
 អ្នកគ្រូត្រា គំនិតបះបោរ កើតមានរហូតដល់ទៅពេលចេញផ្ទុះពីសាលាទៅ
 ទៀត ។ ដូច្នេះសាស្ត្រាចារ្យបារាំងនាំឲ្យសិស្សយើងខូចខាតផ្លូវចិត្តផងខាង
 ផ្លូវបញ្ញាផង ។

មួយទៀតដោយហេតុថា “បារាំងមិនបារាំងខ្មែរមិនខ្មែរនេះ” ការ
 សិក្សាខ្មែរអន់ថយបន្តិចម្តងៗ ដំរើនិស្សិតនឹងដំរើប្រជាជនខ្មែរទូទៅកាន់តែ
 ដុះជាបបន្តិចម្តងៗ ។ អំណើសតទៅសេចក្តីសង្ឃឹមថា នឹងមាននិស្សិត
 ខ្មែរដែលបានជាប់សញ្ញាបត្រឆ្នាំៗស្រុកបារាំងមកធ្វើសៀវភៅជាភាសាខ្មែរ
 ឬមកធ្វើគ្រូសេចក្តីសង្ឃឹមនោះរលត់ស្ងួតយ៉ាង ព្រោះសិស្សចេះៗនោះ
 ត្រឡប់ជាចិញ្ចឹមគំនិតចង់មានចង់ធំបោះបង់ចោលការទុបត្តម ដល់អក្សរជាតិ
 ដូច្នេះអនាគតរបស់វប្បធម៌ខ្មែរបានជាមិនទូលំទូលាយសោះឡើយ ។

សមត្ថភាពគ្រូខ្សោយ គ្រូបារាំងខ្វះមិនព្រមរវល់នឹងបង្រៀនឲ្យស្រួល
 បួលផង សមត្ថភាពសិស្សខ្មែរខ្សោយខាងភាសាបារាំង នេះនាំឲ្យការ
 សិក្សាយើងរួញបន្តិចម្តងៗ ។ យុវជនខ្មែរអ្នកទាំងអស់ក៏ម្នាក់នឹងរៀនមិនកើត
 គ្មានចេះដំរើអ្វីជ្រៅជ្រះ ។ ហេតុនេះបានជាយើងត្រូវគិតទៅអនាគតរបស់

ការសិក្សាយើង ។ ធ្វើដូចម្តេចឲ្យអនាគតនៃការសិក្សាយើងប្រកបនូវ
សេចក្តីសង្ឃឹមខ្លះផង ?

បើយើងទុកភាសាបារាំងជាភាសាសំខាន់ សិស្សយើងរិតតែអន់ខ្សោយ
ទៅទៀត យើងត្រូវតែយកភាសាខ្មែរមកប្រើជាផ្លូវការក្នុងសាលាយើង
ហើយត្រូវតែយកមកប្រើក្នុងពេលឆាប់ៗ នេះ ព្រោះក្នុងពេលឆ្លៀតនៅមាន
ខេមរៈជនជាច្រើន គ្រូខ្មែរជាច្រើនដែលចេះភាសាបារាំងយ៉ាងស្អាត ។
លោកអស់នេះមិនសូវប្រកបនូវវិជ្ជាសាស្ត្រជ្រៅជ្រះមែនហើយ ព្រោះបារាំង
គេច្រើនឲ្យរៀនតែភាសាសម្រាប់ធ្វើជា «បឋម» តែដោយចេះភាសាបារាំង
ជ្រៅជ្រះ លោកអស់នោះអាចនឹងទៅក្រេបយកវិជ្ជាសាស្ត្រពីគម្ពីរបារាំង ឬ ពី
មហាវិទ្យាល័យបារាំងមកបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬក៏មកបង្រៀនជាភាសា
ខ្មែរឲ្យកូនខ្មែរស្រលាត្តប់ស្រលាយល់បាន ។ តែបើមិនប្រើភាសាខ្មែរជា
ប្រញាប់ទេ យូរបន្តិចទៀតកូនខ្មែរចេះភាសាបារាំងតិចទៅៗមិនអាចទៅក្រេប
យកវិជ្ជាសាស្ត្រធំៗបានទៀត ទុកជាពរជ័យការបញ្ជូនទៅច្រើនយ៉ាងណាក៏
ដោយក៏មិនអាចទៅយល់ការបិទបញ្ចប់ភាសាគេ ឲ្យបានដូចគេអ្នកចេះភាសា
នោះបានឡើយ ។ បើដូច្នោះហើយទៅពេលក្រោយយើងនឹងលែងមាន
គ្រូខ្មែរតែហួត លែងមានសៀវភៅខ្មែរតែហួត បើមានក៏មានតែសៀវភៅ

កំទេចកំទេរដូចសព្វថ្ងៃនេះ ។ ដំរើរបស់ប្រជាជនខ្មែរក៏រៀបរៀងទៅ រក

តែអ្នកកសាងជាតិឲ្យមានសមត្ថភាពមាំមួនមិនបាន ។

សង្ខេបមកយើងយល់ថា ទុកកាសាបារាំងជាផ្នែករក្សាការសិក្សាយើង

ក្នុងកាលៈទេសៈឥឡូវ នាំឲ្យការសិក្សាខ្មែរអន់ថយ បំបិទអនា-

គតនៃការសិក្សាយើងទៀត ។ យើងត្រូវយកកាសាជាតិមកប្រើក្នុងពេល

ចាប់ៗនេះ ត្រូវគ្រូខ្មែរដែលមានសមត្ថភាពគ្រាន់បើមកបង្រៀនជំនួសបារាំង

បញ្ជូនគ្រូខ្មែរទៅបំពេញវិជ្ជាឯមហាវិទ្យាល័យស្រុកបារាំងបណ្តើរៗ ឲ្យបក

ប្រែសៀវភៅកាសាខ្មែរបណ្តើរៗ ។ ដែលធ្វើយ៉ាងនេះបាន ហើយកុំឲ្យការ

សិក្សាយើងដុះជាបពេក ពាល់តែខំ គ្រូក៏ត្រូវខំ រដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវខំ ។ រដ្ឋា-

ភិបាលត្រូវចំណាយប្រាក់ឲ្យច្រើនបន្តិចទៅ ចំពោះក្រសួងសិក្សាធិការទើប

បាន ។ យើងក៏ដឹងដែរថាប្រាក់ចំណាយជាតិខ្លះខាតជាច្រើនក្នុងពេលឥឡូវ

តែបើចង់ឲ្យប្រកបយើងដើរទៅកាន់សេចក្តីចម្រើន យើងត្រូវតែខំ រកការ

សិក្សាបន្តិច ។ សព្វថ្ងៃយើងឃើញថា ចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះទៅ

ក្រសួងសិក្សាធិការមានប្រហែលតែ ៨ ខែចំណាយជាតិយើងប៉ុណ្ណោះ ចំនួន

នេះស្មើស្មើណាស់ បើយើងធៀបទៅស្រុកគេឯទៀតស្រុកគេឯទៀត

ដូចជាស្រុកអង្គរគ្នាស ២២% សហរដ្ឋអាមេរិក ២១ ស្រុកចិនប្រជា

មានត្រឹម ១៤% ។ល។

ដូច្នេះគេតែងយើងទំហំបង្កើនឡើងនឹងឲ្យការសិក្សាយើងមានដំណើររលៀនលឿន
 ដំបូងបង្អស់ទំហំប្រឹងយកកាសាខ្មែរមកប្រើក្នុងការសិក្សាខ្មែរឲ្យបាន យក
 បុគ្គលិកខ្មែរឲ្យធ្វើការក្នុងការសិក្សាខ្មែរ យកបញ្ហាខ្មែរសិស្សខ្មែររៀន
 ដោះស្រាយ ។ល។

មិនមែនខុសពីគាត់ទេ !

ពូមែនទៅផ្សាបានទិញសត្វសេកមួយ ធ្វើមកឲ្យមីងសៅជាប្រពន្ធ ។ ដល់ថ្ងៃត្រង់ គាត់
 ត្រឡប់មកផ្ទះវិញសួរទៅមីងសៅថា :

- ឯណាសេកដែលអញធ្វើមកឲ្យ ?
- អញប្រឡាក់អំបិលអាំងទុកឲ្យឯងហូបបាយ
- អាំងទៅហើយ ! ឯងឡប់ខ្វែរដែរឬ ? សេកនោះចេះនិយាយផង !
- បើអីចឹងមេចក៏វាមិនជាអីមួយអីសោះ កាលអញរៀបប្រឡាក់អំបិល ?

X
 X   X

បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច

ការត្រួតពិនិត្យរបស់សេដ្ឋកិច្ចយើង ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ

ឯករាជ្យភាពប្រទេសយើងទើបនឹងមានអោយ បានប្រហែល ៣-៤ ឆ្នាំទេ ។
ឯករាជ្យភាពនេះ បានជាសរសើរសតិដល់ យុវជន-ប្រជាជន យើងឲ្យនឹក
ឃើញទៅដល់បញ្ហា កសាងប្រទេសជាតិមាតុភូមិ ។ ជនជាតិខ្មែរគ្រប់ប្រ
ទាំងអ្នករាជការ មន្ត្រី ទាំងប្រជាជនសាមញ្ញ យើងត្រូវមានគំនិតជួយរួម
កម្លាំង ដើម្បីស្ថាបនាប្រទេសយើងជាជាថ្មីខាត ។ ទាល់តែមានស្មារតីមាន
គំនិតនេះ ទើបយើងនឹងសន្មតថា យើងនឹងអាចការពារឯករាជ្យភាព
ប្រទេសជាតិឲ្យចិត្តថេរថេរកាល ។

រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ប្រទេសខ្មែរយើងប្រកបដោយខាងកសិកម្ម
ស្រូវ ។ នៅក្រុងភ្នំពេញដែលជារាជធានី គេពុំទាន់ឃើញមានរោងចក្រអ្វី
កើតឡើងសោះ ។ នេះជាកំហុសតាំងចង្អាញឲ្យជនបរទេសគេយល់ឃើញភ្លាម
ថា ប្រទេសខ្មែរខ្វះខាតខ្សោយខាងឧស្សាហកម្មណាស់ ។ ដូច្នេះហើយបានជា
ប្រទេសខ្មែរយើងពុំសូវមានកម្មករ-ជនឯកទេសនឹងវិស្វករទេ ។ ការខ្វះខាត

សំខាន់នៅត្រង់ចំណុច នេះ គឺមិនមែនមកពីយុវជនខ្មែរជាន់មុនមិនស្រឡាញ់
 មិនចូលចិត្តរឿងវិជ្ជាបច្ចេកទេសឬក៏ប្រជាជនខ្មែរល្ងង់ខ្លៅ គ្មានប្រាជ្ញានឹងសិក្សា
 នោះទេ គឺពិតជាដោយហេតុផលណាមក នៃពួកអាណានិគមប្រទេស អំពើធ្វើ
 កិច្ចការណាមួយបន្ទាបបន្ថយមុខងារបច្ចេកទេស ដើម្បីកុំឲ្យយុវជនខ្មែរ ចាប់
 អារម្មណ៍ ចាប់ចិត្តស្រឡាញ់ចង់សិក្សាជំរុះវិជ្ជានេះ ។ កម្មវិធី១០០ឆ្នាំ
 នៅក្រោមនឹមដៃអាណានិគមនិយម ប្រទេសខ្មែរមានវិស្វករតែពីរនាក់គត់ ។
 វិស្វករពីរនាក់សម្រាប់បំពេញកិច្ចការចំពោះស្រុកទាំងមូល ដើម្បីនឹងឲ្យប្រជា
 ជនខ្មែរមានជីវភាពឆ្លង់ឆ្លង គួរឲ្យអស់សំណើចបន្តិចទៅចុះ ។
 យើងសុំស្នើសុំអត្តាធិប្បវេណីទៅទៀតត្រង់ចំណុចនេះ ។

ឥឡូវដោយប្រទេស យើងបានឯករាជ្យហើយ ។ ដើម្បីនឹងជួសជុលគុណ
 វិបត្តិនេះ យុវជនខ្មែរត្រូវបះបង់គំនិត ឆ្លើយបណ្តាសក្តិធំ ពោលចេញ
 ហើយបង្វែរស្មារតីថ្មីឆ្ពោះទៅកាន់ខ្សែការងារតិចនិកវិញ ព្រោះជាមុខការមាន
 អនាគត ជួយអនុគ្រោះដល់ប្រទេសជាតិ ។

សេដ្ឋកិច្ចប្រទេសយើង បង្កច្នៃនេះតឹងផ្អែកទៅក្បែរត្រកូមស្នូល ។ ។ ឯចំ
 ណែកក្បែរត្រកូមនេះទៀត ក៏នៅទទួលបានណាស់ដែរ គឺមិនសូវបានផលឲ្យ

បានគ្រប់គ្រាន់ប៉ុន្មានទេ ។ រីឯទស្សហកម្ម គឺទេសាភិបាលរាជចក្រអ្វីមួយ
សោះ ។

បច្ចុប្បន្នកាលនេះ ពេញជាកាលៈទេសៈ ដែលប្រទេសខ្មែរត្រូវចាប់
កសាងទស្សហកម្ម ។ ដើម្បីកសាងទស្សហកម្ម ត្រូវស្ថាបនា
រាជចក្រ បានរាជចក្រត្រូវការបុគ្គលិកដូចជាកម្មករ-ជនឯកទេស-វិស្វករ ជា
ដើម ។

ឯកមើលមកប្រទេសយើងលើចំណុចដ៏សំខាន់នេះ យើងមានគុណវិបត្តិ
មួយធំ ។ គឺកន្លែងមានស្ថាប័នណាស់ អ្នកជំនាញការគ្មានសឹងតែ
សោះ ។ ការខ្វះខាតនៃបុគ្គលិកគឺកន្លែងរបស់ប្រទេសយើងបង្កើតបញ្ហាមួយ
ធ្ងន់សំខាន់នៅក្នុងព្រំដែន នៃទស្សហកម្ម ។ យើងត្រូវឱ្យយល់ច្បាស់
ថាបើគ្មានគឺកន្លែង គឺមិនអាចមានទស្សហកម្មទេ ។

ការបង្កើតឱ្យមានក្របខណ្ឌគឺកន្លែង ដើម្បីជួយផ្តល់បុគ្គលិកជំនាញនៅ
ផ្នែកទស្សហកម្មជាការចាំបាច់នៅក្នុងពេល ដែលយើងចាប់កសាងប្រទេស
ជាតិ ។ បញ្ហានេះជាបញ្ហាបន្ទាន់ដែលប្រទេសយើងគប្បីយកមកដោះ
ស្រាយឱ្យបានពេលវេលា ដើម្បីកុំឱ្យអាក់ខាន ដល់ដំណើរសេដ្ឋកិច្ច ។

គុណវិបត្តិដ៏សំខាន់នេះអាចដោះស្រាយទៅ បានងាយស្រួលលុះត្រាតែ

យុវជនខ្មែរក្នុងពេលឥឡូវនេះ បែរមករកសិក្សាមុខងារតិកនិកឲ្យបានចំនួន
ច្រើន ។ ការពង្រីកក្របខណ្ឌតិកនិកត្រូវការពេលសិក្សាយ៉ាងហោចណាស់
ពីរឆ្នាំដែរដើម្បីឲ្យមានសញ្ញាណគ្រប់គ្រាន់មុននឹងទៅធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រ។
នៅប្រទេសខ្មែរផ្នែកខាងតិកនិកនិមួយៗបានឈរកិច្ចទុក ដាក់ណាស់ដែរ
នៅលើការបង្កើតឲ្យមានក្របខណ្ឌតិកនិកជនដូចជានៅក្រុមភាយស្វ័យយាន
ក្រុមសាធារណការ ក្រុមកសិកម្ម-ក្រុមសុខាភិបាលអនុវិទ្យាល័យតិកនិក។ល។
មួយឆ្នាំៗ គេឃើញយុវជនខ្មែរ មានវិញ្ញាបនបត្រចំនួនស្អាតស្អំ
ណាស់ចេញពីសាលានោះ ។ បើគេសង្កេតមួយភ្លែត គេឃើញថា
យុវជនខ្មែរយើងមិនសូវស្រឡាញ់សង្ហាតសង្ហាតរៀនវិជ្ជាតិកនិកទេ ។ គុណ
វិបត្តិនេះបានចង្អុលបង្ហាញឲ្យឃើញថាកម្ពុជា នៅក្នុងរោងចក្រឬរោងការ
ផ្សេង ។ គេពុំសូវឃើញមានកម្មករឬជនឯកទេសជាតិខ្មែរយើងសោះ ។
ផ្ទុយទៅវិញគេប្រទះឃើញសុទ្ធតែកម្មករបរទេស ចំនួនច្រើនធ្វើការនៅទី
នោះ ។ ការណ៍ដែលកើតមានឡើងផ្នែកយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យយើងចាប់
អារម្មណ៍នឹកទៅដល់អនាគតរបស់ប្រទេសយើងពេក ។
នៅប្រទេសបារាំងដែលជាប្រទេសមួយ ក្នុងទ្វីបអឺរ៉ុបល្បីល្បាញមាន
កិត្តិនាមខ្ពង់ខ្ពស់ខាងវិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រយុវយោធាណាស់មកហើយ សព្វថ្ងៃ

នេះប្រទេសយើងនៅខ្វះតិកនិកជននឹងវិស្វករច្រើនណាស់ ។ មួយឆ្នាំៗផ្នែក
ទស្សនាបារម្ភត្រូវការ ១០ ០០០ នាក់ (តិកនិកជននឹងវិស្វករ) ។ សាលា
នៅស្រុកបារាំងចាប់តាំងពីសាលាតិកនិក រហូតដល់សាលាតិកនិកជាន់
ខ្ពស់ បង្កើតតិកនិកជននឹងវិស្វករបានតែ ៤.០០០ នាក់ទេ ក្នុងមួយឆ្នាំ ម្ល៉េះ

ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ស្រុកបារាំងមានគុណវិបត្តិមួយធំនៅលើបញ្ហានៃការ
បង្កើតក្របខ័ណ្ឌតិកនិក ។ នៅប្រទេសបារាំង អ្នកមានលីស្សង់ខាង
ច្បាប់ពីបុគ្គលិកការធ្វើជាងកម្មករជំនាញ១០ស្ទួន ហើយបៀវត្សក៏អនុវត្តយ៉ាង
កម្មករទៀត ។

នេះជាទោហារណ៍ជាក់ស្តែងច្បាស់លឿនយើងឃើញច្បាស់កិត្តិយស នឹងតម្លៃដ៏
ប្រសើរនៃមុខការតិកនិកចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនឹងប្រទេសជាតិ ។

ដូច្នេះយុវជនខ្មែរក្នុងសម័យឯករាជ្យ ត្រូវត្រៀមខ្លួនយល់ឱ្យច្បាស់នូវអត្ថ-
ប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នៃវិទ្យាសាស្ត្រតិកនិក ។ គឺវិទ្យាសាស្ត្រនេះហើយ
ដែលប្រទេសខ្មែរយើងសព្វថ្ងៃកំពុងត្រូវការជាដាច់ខាត ដើម្បីនឹងកសាង
សេដ្ឋកិច្ចជាតិយើង ។ ឯករាជ្យភាពយើង អធិបតេយ្យភាពយើង អាច
ថតថេរគង់វង្សនៅបាន លុះត្រាតែយើងដោះស្រាយគុណវិបត្តិនេះដោយ
រួសរាន់ ។ បញ្ហានេះអាចនឹងដោះស្រាយបានស្រួល លុះត្រាតែយុវជន

ខ្មែរចេះស្រឡាញ់ចូលចិត្តមុខងារតិកនិកនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ ។ ច្បាស់ណាស់
ជាក់ថា ប្រទេសយើងមិនមែនរស់ មិនមែនធំដោយសារពួកអ្នករាជការប៉ុយរូ
ទេ គឺពិតដោយសារកម្មករ-កសិករ នឹងតិកនិកជនបង្កើនផលិតកម្មទាំង
ឡាយ ។

បាទបាន មានអី

- ក្រណាត់នេះល្អ ដូចអ្នកដទៃ ខ្ញុំចង់កាត់ខោអាវបានមួយសំរាប់ ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំប្រាប់ឲ្យ
ហើយ បីខែទៀតទើបខ្ញុំបានប្រាក់ឲ្យ ។

- បាទបាន មានអី លោក ។

- បើអីចឹង ថ្ងៃណាអ្នកដឹងដែររួច ?

- បាទ បីខែទៀត ។

X
X X

ពង្សាវតារនៃព្រះករុណាស៊ីយាម

នៅទីសត្វសាងនៃប្រទេសអេហ្ស៊ីប មានមណ្ឌលចង្អៀតមួយហៅថា
«ជ្រោយស្ទើរកោះស៊ីយាម» ។ មណ្ឌលនេះជាព្រំនៃទ្វីបអាស៊ី-អាហ្វ្រិក ។
ជ្រោយស្ទើរកោះនេះ មានសមុទ្រក្រហមនៅខាងត្បូង និងសមុទ្រមេឌីតែរ៉ានេ
នៅខាងជើង ។ ព្រះករុណាស៊ីយាមស្ថិតនៅលើជ្រោយស្ទើរកោះ
ភាគសមុទ្រខាងត្បូងនេះ ។ ព្រះករុណាស៊ីយាម មានប្រវែង១៧៤គីឡូ
ម៉ែត្រ ទទឹង១៣៥ម៉ែត្រ ។ កុបាលទម្ងន់ជាង៤៥០០០តោនឆ្នាំកាត់
បានដោយងាយ ។

មានមនុស្សកាត់ច្រើនស្មានថា ការកសាងព្រះករុណាស៊ីយាមជាដើមគំនិត
របស់បារាំងសែស ។ តែតាមការពិតវិញមិនដូច្នោះទេ ។ តាំងពីបុរាណ
មកនៅជ្រោយស្ទើរកោះនោះ ប្រជាជនអេហ្ស៊ីបបានធ្វើព្រះករុណាស៊ីយាមឈ្មោះ
ថាហ្គាលូក ។ ព្រះករុណានេះក៏បានប្រើប្រាស់ជាយូរឆ្នាំណាស់ដែរ តែដោយ
កន្លែងនោះជីវ្យាចម្បងនឹងខ្វះការថែរក្សាព្រះករុណានេះក៏ជិតទៅវិញ ។ ដល់មក

សតវត្សទី១ លោក លា-ណាមឌិត វិស្វកររបស់រដ្ឋាភិបាលអេហ្ស៊ីបបានបង្កើត
ផែនការមួយដើម្បីនឹងបើកព្រែកដីកនោះឡើងវិញ ។ ក្រោយមកលោកអនុ
កូដស៊ុលនៃប្រទេសបារាំងប្រចាំប្រទេសអេហ្ស៊ីប បានស្នើគ្រោងការមួយ
ដោយអនុលោមតាមផែនការរបស់លោកលា-ណាមឌិតមកដូចរដ្ឋាភិបាលអេ.
ហ្ស៊ីបក៏យល់ព្រម ។ រដ្ឋាភិបាលទាំងពីរក៏បានចុះហត្ថលេខាលើសិទ្ធិ
សញ្ញាមួយដើម្បីអនុវត្តន៍គ្រោងការនោះ ។

ព្រែកដីកស៊ុយអេ ក៏បានចាប់ផ្តើមឡើង ។ ដោយសារស្នាដៃកម្មករ
អេហ្ស៊ីប ១០ ឆ្នាំក្រោយមក ការដីកព្រែកនេះក៏បានសម្រេច ។ តែកម្មករ
អេហ្ស៊ីបក៏បានបង់ជីវិតជាច្រើនដែលក្នុងការកសាងនេះ ។ ប្រទេសអេហ្ស៊ីប
បានបង់ក្នុងកសាងនេះ ពាក់កណ្តាលពលរដ្ឋ ហ៊ុនឡៅប្រទេសបារាំងក្នុង
ការអាជីវកម្មព្រែកដីកនេះទៅថ្ងៃមុខ នឹងជីវិតពលរដ្ឋចំនួន ១២ ០០០ នាក់ ។
ក្នុង គ. ស. ១៨៧៥ ធ្វើតុលាការដែលប្រទេសអេហ្ស៊ីបលំបាកខាងសេដ្ឋ.
កិច្ច ប្រទេសអង់គ្លេសទទួលទិញហ៊ុនរបស់ប្រទេសអេហ្ស៊ីបទាំងអស់ គឺ
ពាក់កណ្តាលហ៊ុន ។ ដូច្នេះក្រុមហ៊ុនព្រែកដីកស៊ុយអេធ្លាក់ទៅលើដៃជាតិ
ប្រទេសទាំងអស់ ។ ដល់ គ. ស ១៨៨២ ដើម្បីនឹងធ្វើអាជីវកម្មលើព្រែក
ដីកនេះឲ្យបានស្រួល អង់គ្លេសបានបង្កើតរឿងហេតុនឹងអេហ្ស៊ីប រួចក៏តាំង

មូលដ្ឋានយោធានៅលើព្រៃកង្កែបនោះ ។ ក្រោយមកទៀត នៅក្នុង គ.ស.

១៩៣៦ អង្គភាពសហប្រតិបត្តិប្រទេសអេហ្ស៊ីបចុះហត្ថលេខាលើសន្ធិសញ្ញាមួយ
ក្នុងរយៈពេល២០ឆ្នាំ បើកអំណាចឲ្យអង្គភាពសហប្រតិបត្តិហ៊ាន ២០.០០០នាក់ យន្ត-

ហោះ២០០គ្រឿងនៅលើព្រៃកង្កែបស៊ុយអេ ។

ប្រជាជនអេហ្ស៊ីបតស៊ូឥតឈប់ឈរ ដើម្បីនឹងឲ្យប្រទេសខ្លួនមានអធិ-
បតេយ្យភាព ឯករាជបរិច្ចាគ ។ ក្នុងខែតុលាឆ្នាំ១៩៥២ ប្រទេសអង្គភាព
បានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងមួយនឹងអេហ្ស៊ីប ចំពោះបញ្ហាព្រៃកង្កែប
ស៊ុយអេនេះ ។ តាមសេចក្តីព្រមព្រៀងនេះ អង្គភាពសហប្រតិបត្តិជកថយ
កងទ័ពទាំងឡាយដែលសំបូរនៅលើព្រៃកង្កែបក្នុងរយៈពេល២០ ខែ ។

នៅថ្ងៃ១៣ខែមិថុនាឆ្នាំ១៩៥៦ ទាហានអង្គភាពបានដកថយអស់ពីដែន
ដីអេហ្ស៊ីប ។

នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៥៦ លោកណា ស្សរប្រធានាធិបតី
អេហ្ស៊ីប បានប្រកាសដកហូតក្រុមហ៊ុនព្រៃកង្កែបស៊ុយអេធ្វើជាសម្បត្តិជាតិ។
ដូច្នេះឯងព្រៃកង្កែបស៊ុយអេ ក៏បានត្រឡប់មកជារបស់ប្រជាជនអេហ្ស៊ីបវិញ ។

X X
X

បញ្ហាអនាម័យ

អត្ថាម័យគ្រឿងបរិភោគ

មានពុទ្ធភាសិតមួយសំដែងថា “ឯតនាមកី សព្វេសត្តា អាហារ
ចិត្តកា ” សត្វក្នុងលោករស់នៅដោយអាស្រ័យអាហារតែម្យ៉ាង ។ អា
ហារជាគ្រឿងចាំបាច់ សម្រាប់អប់រំមនុស្សឲ្យប្រកបដោយសុខភាពបរិបូណ៌។
អាហារច្រើនហួសកំរិតឬមិនគ្រប់គ្រាន់បណ្តាលឲ្យកើតជម្ងឺ ។ ហេតុដូច
ម្តេចបានជាអាហារហួសកំរិតទៅជា កើតជម្ងឺ ?

អាហារហួសកំរិតគឺអាហារដែលច្រើននូវសាច់តែមួយមុខ ឬ បន្លែតែ
មួយមុខឬអាហារច្រើនហួសចំនួន ។ រឿងបន្លែនេះបណ្តិតជំនាញខាង
អាហារកំពុងតែប្រើវិធីពិសោធន៍ ព្រោះមានអ្នកខ្លះអាស្រ័យតែបន្លែស្ពឺ
ម្តេចក៏មិនឈឺ តែអ្នកខ្លះបានឲ្យការថា អាហារប្រកបដោយបន្លែមានជាតិ
“វីតាមីន” ច្រើន ម្ល៉េះហើយជាតិវីតាមីននេះ អាចគាំពារសុខភាពបាន ។
អ្នកខ្លះឲ្យការថា បន្លែស្ពឺមិនអាចធ្វើមនុស្សឲ្យមានកម្លាំងមានប្រាជ្ញាដូចជា
អ្នកអាស្រ័យអាហារដែលមានសាច់ ត្រី ខ្វាញ់លាយជាមួយគ្នាទេ ។ រឿង

នេះពួកបណ្ឌិតអ្នកជំនាញកំពុងតែបន្តសកម្មភាព ។ ស្រុកស្រែសំបូណ៌តែ
ពស្រុកខ្មែរក្រ ទេះជាបញ្ហាមួយដែលយើងត្រូវដោះស្រាយ ។ តែយើងត្រូវ
ចោទថា បុគ្គលណាទទួលខុសត្រូវអំពីលទ្ធផលអាក្រក់បែបនេះ បើកក្តែក
មើល ត្រចៀកស្តាប់ គំនិតពិចារណា យើងឃើញថាផលប្រយោជន៍
ខាងផលិតផលផ្សេងៗ នៅក្នុងកណ្តាប់ដៃបរទេសស្ទើរតែទាំងអស់ ។ កំ-
ហុសនេះមកអំពីបុព្វលាសមួយ អ្នកដែលជាចៅហ្វាយគេកាប់សេដ្ឋកិច្ចនៅ
ផ្ទាល់នឹងដៃគេ ។ ពស្រុក ហេតុនេះបានជាមានការទម្លាប់ “ អាស្រ័យ
បាយកុំឲ្យជាចំពោះស្លាប់ ” ។

ទោះជាមានទុរយោងណាក៏គ្មានក្តី គឺគ្រាន់តែឲ្យមានព្រះមេចូលក្នុងពោះ
បានហើយ ធ្វើម្តេចកសាងមកវាអាក្រក់ ។ អាស្រ័យអាហារមិនគ្រប់គ្រាន់
នេះ អាចធ្វើឲ្យសុខភាពទុរថយ កើតជាជម្ងឺបាន ។ ចុះបើប៉ះទៅលើអ្នក
ជម្ងឺវិញ ឆ្លើយថាជម្ងឺត្រូវតែឡើងកំរិត គឺជម្ងឺស្រាលទៅជាធ្ងន់ ទៅជាស្លាប់ ។
អង្គរជាអាហារច្បងរបស់ពស្រុកខ្មែរ ខ្វះអង្គរបូអង្គរមិនល្អ អាចឲ្យកើត
ជម្ងឺបាន ។ យ៉ាងដូច្នេះត្រូវយកពោត សណ្តែក ដំឡូងទៅផ្គត់ផ្គង់ជាបណ្តោះ
អាសន្នបាន បើសិនណាជាយើងមានផលិតផលអស់នេះ ។ តែដើម្បីទប់
នឹងជម្ងឺស្លឹកត្រូវអាស្រ័យបន្ថែមដែលពស្រុកស្រុកដាំកើត បន្ថែមនេះមានជាតិ

“វេតាមន” ដែលមានកម្លាំងល្អមន៍ទប់ជម្ងឺស្លឹកកុំឲ្យផ្ទុះចេញបាន ព្រោះជម្ងឺ
ស្លឹកកាលបើកើតឡើងហើយ ត្រូវចំណាយពេលរាប់ខែ ដើម្បីនឹងមើលថែទាំ
ថ្នាំក៏ត្រូវ កន្លែងពេទ្យក៏ពេញណែន អ្នកជម្ងឺស្លឹកមានអ្វីជាទីពឹង ឆ្លើយថា
មានតែសេចក្តីពឹងផ្អែកលើរាជរដ្ឋាភិបាល ។ អាហារខ្លះៗទាំងចំនួនខ្លះទាំង
ជាតិ ត្រូវកើតជម្ងឺស្លឹក ដែលយើងអាចបញ្ជូនទៅក្នុងជម្ងឺស្លឹកមបាន ព្រោះ
ជម្ងឺស្លឹកនេះអាចចាប់មនុស្សជាចំនួនច្រើន ។ យ៉ាងដូច្នេះគ្រឿងបរិភោគ
ជាគ្រឿងចាំបាច់របស់មនុស្សគ្រប់រូប ។ បន្តិចម្តងៗ មានបញ្ហាទឹក ជា
រឿងមួយយ៉ាងសំខាន់ដែរ ព្រោះទឹកជាមិត្តឬសត្រូវរបស់មនុស្ស ។ យើង
ត្រូវការទឹកដើម្បីអាស្រ័យសំអាតខ្លួនប្រាណ ដុសលាងសំពត់អាវ ធ្វើស្រែ
ចំការដាំបន្លែ ។ ល ។ ខ្លះទឹកឆ្លើយថាខ្លះអាណាម័យ ។ ចុះបើទឹកសម្បូរ
យើងស្រែកថា មានអាណាម័យបានដែរឬទេ ? ទឹកក្រខ្វក់ជាសម្បូរ
របស់មេរោគ ។

យើងអាចឃ្លានបានថា ប្រជាជនប្រកបរបរដោយសារទឹក មិន
ស្អាត មានគ្រោះថ្នាក់ដោយសារជម្ងឺពោះវៀន ។ ត្រង់រឿងនេះ មាននៅ
ទីកន្លែងខ្លះ ដែលមានកើតជម្ងឺក្លោស ទប់សន្ធឹនពេតពោះវៀនដែលបារាំងហៅ
ថា “វៃហ្វូទីហ្វូអិត” ហើយប្រជាជនបន្ទាបបង់ពាសវាល ពាសកាល មាន

ការស្លាប់បន្ត ។ គ្នាព្រោះមានឆ្លងដោយទឹកនឹងចំណីអាហារ ស្លាប់បែបនេះ
មិនគួរជាឲ្យស្លាប់សោះ នេះដើម្បីមកកាត់អាយុតែម្តង ហើយយើងអាច
ជៀសវាងដោយប្រើបង្គន់តាមអនាម័យគ្របម្បូរ អាហារកុំឲ្យរយពេលនឹងប្រើទឹក
ស្អាត ។ ចំពោះរឿងអាហារនេះ មានការចាក់ទង់ដល់ទៅរឿងក៏ឡា នឹងរឿង
អនាម័យ ក្នុងសាលារៀនដែលខ្ញុំពណ៌នាទៅខាងក្រោមនេះតទៅ;

១ - ៣ អនាម័យក៏ឡា

ក៏ឡាត្រូវការអ្វី? សមត្ថភាពកាយជាកម្លាំងរបស់ក៏ឡាជាកិត្តិយសក៏ឡា
ជាតិ ។ យ៉ាងដូច្នេះក្រុមក៏ឡា ត្រូវមានគ្រូពេទ្យអ្នកទទួលការក្នុងការអប់រំ
កាយ បើគ្មានគ្រូពេទ្យសម្រាប់ក៏ឡា អ្នកចូលទៅប្រកួតប្រណាំងក្នុងការ
ក៏ឡា ឃើញថាមានគ្រោះថ្នាក់ដល់កាយជាមិនខាន ។ អ្នកដែលស្នេហា
ក៏ឡាមិនអាចនឹងដឹងថាខ្លួនលេងក៏ឡាបានឬមិនបាននោះឡើយ ចេះតែចូល
លេងតាមចិត្តចង់ អ្នកដែលទទួលឲ្យលេងចេះតែទទួលឲ្យបានចំនួនច្រើន
ដើម្បីជ្រើសរើសរកជើងឯក ។ ហេតុនេះបុគ្គលអ្នកចង់ នឹងបុគ្គលដែល
ទទួលឲ្យលេង ដោយគ្មានសំបុត្រអនុញ្ញាតពីពេទ្យបានប្រព្រឹត្តអំពើរលោភ
លើរូបរាងកាយរបស់ខ្លួន នឹងបំភ័ន្តលើរូបរាងកាយអ្នកដទៃ ។ តែអំពើ

នេះ សុទ្ធតែធ្វើដោយគ្មានចេតនាឡើយ ព្រោះមិនបាននឹកគួក ដល់លទ្ធ-
ផលអាត្រក់ដែលអ្នកក៏ឡាត្រូវទទួលគ្រោះថ្នាក់ ដែលអាចកើតមានឡើងនៅ
ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំក៏មាន ម្ល៉េះហើយទៅចោទប្រកាន់លើដម្បីផ្សេងៗ
ក្រៅអំពីហេតុដែលកើតអំពីក៏ឡា ខ្ញុំសង្កេតឃើញថា អ្នកក៏ឡាខ្មែរ លេងក៏ឡា
ពីងផ្អែកទៅលើកម្លាំងកាយនិងកម្លាំងចិត្ត ហើយមិនចេះថែទាំខ្លួនប្រាណ ។
ដែលឈ្មោះថាមិនចេះថែទាំខ្លួនប្រាណនោះ មានន័យបែបណា ? គឺហាត់មិន
ស្ងួតមានរបៀបប្រើកម្លាំងមិនចេះប្រមាណ ម្យ៉ាងហោរមិនចេះរើសមុខ គិត
តែឲ្យឆ្ងាញ់ឲ្យឆ្អែត ធំបំផុតមិនចេះថ្កមខ្លួនដោយប្រព្រឹត្តស្រា, ស្រី, ល្បែងស៊ុ-
ស័ង ដែលជាអំពើធ្វើឲ្យអ្នកនោះឆាប់អន់ទ្រាយកម្លាំង ។

យូរៗទៅអ្នកក៏ឡាខ្មែរយកចិត្តជាធំ ដើម្បីលេងក៏ឡា ចំណុចត្រង់នេះ
ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ក្នុងក៏ឡានេះគេមិនគ្រាន់តែប្រើកម្លាំងកាយតែមួយមុខ គឺ
ត្រូវប្រើគំនិតប្រាជ្ញាមកផ្សំផង កាយមានដម្បីប្រាជ្ញាត្រូវអន់ ចិត្តក៏តុំស្ងួតខ្លាំង
ពូកែដែរ ម្ល៉េះហើយជ័យជំនះបើបានក៏បានដោយលំបាក ។ បញ្ហាក៏ឡា
នេះជាបញ្ហាពិបាកជាទីបំផុត ព្រោះដើម្បីអប់រំក៏ឡាឲ្យមានគិតយុស មាន
ដំណើរទាន់សម័យដូចជាប្រទេសនានា ក្រុមក៏ឡាត្រូវការប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួន
នឹងឲ្យមានផ្ទាន់ដោយសទ្ធាពឹងកងផង ។

ដូចជាប្រទេសធំៗ អ្នកលេងកីឡាមិនមែនដូចជាបង្កើតនៅស្រុកខ្មែរ
យើងទេ អ្នកប្រដាល់ អ្នកទាត់បាល់ អ្នករត់ប្រណាំង ។ ល។ មានតែម្នាក់
ដូចជាពេជ្រទាំងគ្រាប់ តែមិនគ្រាន់តែអ្នកជំនួញធំៗ ជួយអប់រំតែប៉ុណ្ណោះទេ
មានទាំងជាតិដទៃ ដណ្តើមគ្នាទិញសម្រាប់ទុកប្រើការក្នុងកីឡារបស់គេទៀត
ហើយដល់ទៅជេញថ្លៃគ្នា ដូចជាជេញថ្លៃទិញដីឬព្រៃក ។ យ៉ាងដូច្នេះអ្នក
លេងកីឡាម្តេចក៏មិនប្រឹង ម្តេចក៏មិនថែទាំខ្លួន ព្រោះនៅប្រទេសធំៗ កីឡា
អាចមានកម្លាំងសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតអ្នកលេងបាន ចំណែកឯកីឡាយើងវិញ
គិតតែមួយចំណែក ដល់លេងយូរៗទៅ ប្រពន្ធដុកដាន់បន្តិច ដោយជម្ងឺ
មករូបរាងបន្តិចដោយអស់កម្លាំងបន្តិច បុគ្គលនោះឯងត្រូវតែផ្លាស់របបថ្មី បើ
យ៉ាងដូច្នេះកិត្តិនាមជាតិផ្នែកកីឡានឹងមានជីវិតរស់នៅឯណាបាន អ្នកខ្លះពួក
បានតែ២-៣ឆ្នាំ បាត់ឈ្មោះសូន្យទៅ ។ ដូច្នេះដើម្បីឲ្យកីឡាមានសន្ទុះទាន់
សម័យ ដូចជាប្រទេសនានាត្រូវឲ្យមានអនាម័យ ដែលជាគ្រឿងចាំបាច់
នឹងឲ្យមានវិន័យ យ៉ាងតឹងតែងចំពោះអ្នកលេងកីឡា បើមិនដូច្នោះទេកីឡា
ខ្មែរមុខតែមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះភ្ជាប់ភ្នែកដូចជាផ្នែកបន្ទោរ ។

១ ៤-អនាម័យសាលារៀន

និស្សិតគឺអ្វី? និស្សិតជាគ្រឿងសង្ឃឹមនៃសនាគនាគររបស់ជាតិ ។

នៅក្នុងប្រទេសខ្លះដែលប្រកបដោយអារ្យធម៌ ដ៏ជ្រៅជ្រះ គេលែងប្រើហើយ
 ពាក្យថា កូនសិស្សខ្ជិល ព្រោះតាមការពិសោធរបស់គេ ថា កូនសិស្សមិនខ្ជិល
 ដោយឯងទេ គឺមានហេតុអ្វីមួយបណ្តាលឲ្យកូនសិស្សនេះខ្ជិល ។ កូន
 សិស្សខ្ជិលមកពីហេតុអ្វីយ៉ាង (ខ្ញុំនិយាយដោយសង្ខេបទៅចុះ ។

ទី១ - ដោយមានហេតុក្នុងគ្រួសារមានខ្វះការអប់រំនិងការ ទាស់ទែងគ្នា ។

ទី២ - ដោយធម្ម កូនសិស្សមានធម្មជាតិ កូនសិស្សមិនចូលចិត្តក្នុងការរៀន
 សូត្រ ព្រោះវេលាតែប្រើកម្លាំងកាយដើម្បីតស៊ូនឹងកម្លាំងជ្រៀតជ្រែករបស់ធម្ម ។

សៀវភៅជាសត្រូវ សាលាជាទីកន្លែងពិបាកដកដង្ហើម ទោះជា
 ត្រូវទោសក៏ដោយ គ្មានបានលេខក៏ដោយ នៅតែមានការព្រងើយកន្តើយ
 ក្នុងការរៀនសូត្រជានិច្ច ។ យូរៗ ទៅដល់បានពិន្ទុសូន្យច្រើនពេកទៅជា
 កំផ្លែលេងថា « បានពិន្ទុមានច្រើនទុកស្ងាស្តី » ។ ធម្មមិនគ្រាន់តែធ្វើឲ្យ
 កូនសិស្សខ្ជិលតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺធ្វើឲ្យអន់ប្រាជ្ញានឹងចាប់ក្បួនរៀន ដូចជាមាន
 ដុសសាច់ក្នុងច្រមុះ ឬក្នុងកដាដើម ។ ទន្ទេញមិនសូវចាំ មិនសូវមានវ័យ
 បរិបូរណ៍ ។ នេះហើយយូរៗទៅ ជាគូកននឹងការខ្ជិល ។ មិនបន្តិច
 បន្តួចខ្ជិលទាល់តែ ប្រាប់សៀវភៅ ខ្ជិល យក សៀវភៅមក មើល ទាល់
 តែឆ្អឹងយដេក ខ្ជិលយកដងប៉ាកការមកសរសេរ ធ្លាក់ពីដៃមិនដឹងខ្លួនដេក

ជ្រប់លើតុ ស្រមុកខ ។ តែបើទៅជា សាកច្បាញឃើញឥតប្រយោជន៍វិញ ខ្ញុំលរត់
 បាត់ចេញពីខ្លួនអស់ ។ ដោះស្រាយបញ្ហាកូនសិស្សខ្ញុំ គឺដោះស្រាយសុខ
 ភាពរបស់កូនសិស្ស ដោះស្រាយរបៀបបង្រៀន ។ ម្តេចដែលហៅថាបញ្ហា
 សុខភាពរបស់កូនសិស្សនៅក្នុងសាលារៀន? ។ ពេទ្យមិនគ្រាន់តែមានការ
 ក្នុងការមើលជម្ងឺតែមួយមុខទេ គឺមានមុខការស៊ើបអង្កេតរកជម្ងឺបិទមុខដែល
 រំពឹងនៅក្នុងរូបរាងកាយកូនសិស្ស ។ ជម្ងឺបិទមុខនេះហើយដែលអាចបំបាត់
 បាន កាលបើវានៅថ្មីៗ ។ រួចអំពីជម្ងឺបិទមុខ កូនសិស្សដែលមានសុខ
 ភាពល្អត្រូវចាត់វិធានការកុំឲ្យសុខភាពនោះទន់ខ្សោយទៅវិញ ។ ក្នុងថ្នាក់
 នីមួយៗ មិនត្រូវឲ្យមានកូនសិស្សហួសចំនួន បញ្ហានេះពិបាកណាស់ ដោយ
 កូនសិស្សមានចំនួនហួសវិស័យ កូនសិស្សហួសចំនួនគឺមានលទ្ធផលអា-
 ក្រក់បែបណា? ។

១១- លោកគ្រូបង្រៀនមិនអាចរកការចំរើនក្នុងការបង្រៀនបានឡើយ។

១២- កូនសិស្សខ្វះខាតដឹងកងឆ្លើយអង្គុយប្រជ្រៀតគ្នា អក្សរដែលសរ
 សេរនៅក្តារយឿនក៏មើលមិនសូវឃើញច្បាស់ ជាហេតុបណ្តាលឲ្យឆាប់ខូច
 ភ្នែក ។ កូនសិស្សច្រើនជាហេតុមួយធ្វើឲ្យកូនសិស្សងាយប្រឡែងជជែក
 គ្នា លោកគ្រូត្រូវតែពិបាកចិត្ត ។

ថ្នាក់នីមួយៗ ត្រូវឲ្យជំនួយប្រកបដោយទ្វារបង្អួចគ្រប់គ្រាន់ ដំបូល
 ប្រក់ឲ្យជិតមានពន្លឺនៅពេលដែលមេឃស្រទំ ឬពេលភ្លៀង ។ រឿងថ្នាក់
 នេះ បើត្រូវនឹងតម្លៃអក្សរមិនឃើញក្នុងពេលមេឃស្រទំ ពពកខ្មៅ ក្នុង
 សិស្សរងារណាមួយ ត្រូវទឹកភ្លៀងឃើញថាសុខភាពរបស់កូនសិស្ស
 នឹងគ្រប់គ្រាន់ដូចយើង, ការរៀនសូត្រក៏វិនាស លិចឯការតស៊ូនឹងធម្ម
 ជាតិវិញ ។

នៅក្នុងសាលា ត្រូវមានទឹកស្អាតសំរាប់ឲ្យកូនសិស្សអាស្រ័យ នឹង
 ដុសលាងដៃ មានទីលានសំរាប់ហាត់ប្រាណ, មានបង្គន់គ្រប់គ្រាន់, បើ
 មានកូនសិស្សភេទទាំងពីររៀនជាមួយគ្នា គោងធ្វើបង្គន់ឲ្យដាច់ដោយ
 ឡែកពីគ្នា ។

នៅក្រៅសាលា ខ្ញុំប្រទះឃើញកូនសិស្សតូចៗខ្លះដើររាប់គីឡូ កណ្តាល
 ថ្ងៃត្រង់ឬភ្លៀងមក ឃើញគួរឲ្យសង្វេគ នូវវាសនារបស់កុមារអស់នេះ
 ណាស់ ។ បើដើរឆ្ងាយម្តងៗ តើនឹងមានកម្លាំងឯណា នឹងរៀនសូត្រឲ្យ
 បានស្រួលនឹងគេ ។ ក្នុងរឿងនេះ គួរឲ្យមានបង្កើតអង្គការសង្គ្រោះ
 ដល់កុមារទុគ្គតិ ដោយរកឲ្យនឹងកន្លែងនាំកុមារអស់នេះមកសាលារៀន ។

អង្គការសង្គ្រោះកុមារទុគ្គតិ អាចធ្វើដោយកម្លាំងរាជការ ដោយ

កម្លាំងជនរួមជាតិបូបញ្ចូលក្នុងអង្គការតែមួយក៏បាន ។ រឿងនេះខ្ញុំគ្រាន់តែ
ប្រកាសជូនអស់លោក, ប្រជាជនជាយោបល់ ឯការសម្រេចសូមផ្ទេរទៅ
លើស្មារតីស្នេហាជាតិ នឹងចិត្តសទ្ធារបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ។

១ ៥ អស៊ីមយុបាទិក

ចិត្តនៃតលបុគ្គលក្រក់ មានមូលហេតុគឺកាយគ្មានជម្ងឺ ឬមានជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ
នឹងការអប់រំក្នុងសង្គម ។ សព្វថ្ងៃនេះនៅក្នុងពេទ្យវិបត្តិចរិតនៅតាខ្មៅ; គេ
សង្កេតឃើញថាស្រាវនីកាមរោគជាមេរបស់ជម្ងឺឆ្អាត ។ បញ្ហាខាងផ្លូវចរិត
នេះមានតែបណ្ឌិត ស្រី ម៉ម ទេ ដែលលោកជំនាញខាងផ្លូវនេះ ។ ខ្ញុំបាន
ជំរាបពីខាងលើមកហើយថា ជម្ងឺជាគ្រឿងឧបសគ្គលើកាយលើចិត្តវាចាដូចសុ
ភាសិតបារាំងមួយថា « ចិត្តបរិសុទ្ធអាចស្ថិតនៅក្នុងកាយណាដែលបរិសុទ្ធដែរ »

កាយបរិសុទ្ធហើយ បើមានជំងឺរ៉ាំរ៉ៃមុតមាំ តើជំងឺរ៉ាំរ៉ៃនោះសំរេច
បានថា ជម្ងឺជាប្រយោជន៍ដល់ជាតិជាជាតិបានដែរឬទេ? ជំងឺរ៉ាំរ៉ៃជាអា-
វុធ បើអ្នកនោះឯងមិនចេះប្រើជំងឺរ៉ាំរ៉ៃនេះ អាចប្រែទៅជាសត្រូវនឹងជាតិ
កំណើតខ្លួនវិញបាន បណ្តាលមកអំពីខ្វះការអប់រំនូវចិត្ត ។ គ្រឿងបីមុខ
ដែលសម្រាប់អប់រំចិត្តនេះគឺ ៖

១ - សៀវភៅ - កាសែត

២- កុន - ល្ងាទ

៣ មជ្ឈដ្ឋានសង្គមនឹងការរស់នៅក្នុងសង្គម សៀវភៅ - កាសែត

កុន - ល្ងាទ មានកម្លាំងដូចជាអាភៀន តែប្រព្រឹត្តជាប់មុខជាញៀនលែង
 មិនងាយរួចទេ ព្រោះវាអាចផ្គុតជាប់នៅក្នុងគំនិតនៃអ្នកមើល ។ បើ
 គ្រឿងអស់នេះបង្ហាញតែអំពើពុករលួយហើយ គំនិតចិត្តសំងំពុករលួយតាម
 ហ្នឹងដែរ ព្រោះមនុស្សគ្រប់រូបចូលចិត្តណាស់ធ្វើគ្រាប់គេ បើមានការអ្វី
 ផ្នែកមិនដែលមាន មនុស្សត្រូវការប្រជែងប្រណាំងគ្នាយកមុខគេជាដរាប។
 បើរចសរផ្នែកនេះវាល្មើគ្នាប្រសើរ បើបែរជាអាក្រក់វិញវាឆ្លងគ្នាដូចជាជម្ងឺ
 អំបល់ ។ ពាក្យថាអនាម័យនៅក្នុងអត្ថបទនេះ ប្រែថាវិធីការពារនូវចិត្ត
 នេះហើយជាបញ្ហាការសម្រាប់ប្រើកាយរបស់យើងឲ្យប្រព្រឹត្តការល្អ ឬ អាក្រក់
 ហេតុនេះ ទោះជាកាយបរិសុទ្ធល្មោយណាក៏ដោយ បើមានជម្ងឺចិត្ត
 ហើយ ចិត្តវាមុខតែនាំកាយឲ្យមានជម្ងឺដូចវាជាមិនខាន ។

មជ្ឈដ្ឋានសង្គមនឹងការរស់នៅរបស់សង្គម ជាគ្រឿងមួយយ៉ាងសំខាន់
 ណាស់ក្នុងការពង្រឹងចិត្តមនុស្ស ឲ្យឈានទៅកាន់សេចក្តីចម្រើនថ្លៃថ្នូរ ឬ
 ច្រានឲ្យចុះទៅក្នុងរណ្តៅស្តុយរលួយថោកទាប ។ យ៉ាងដូច្នេះសៀវភៅ

កាសែត លោក កុន មជ្ឈដ្ឋានសង្គមនិងការរស់នៅក្នុងសង្គម ជាគ្រឿង
ចាំបាច់សម្រាប់អប់រំចិត្តនៃជាតិទាំងមូល ។

ឆ្លើយទៅ
កុន

-មានអ្នក អញ្ជាទាល់ពេកទៅ ចង់រកឈ្មោះឱ្យជាមួយមិនបានដឹង ។

-បើដូច្នេះ ឯងប្រហែលជាទេពាណាជំនាញទៅ ។

-ទេ! មិនដឹងណាស់ណាទេ ព្រោះអ្នកអញមិនចេះដាក់ឈ្មោះដឹង ។

X

X X

យុវជនខ្មែរ នឹងលោកជួរ អេង ឡាយ

ក្នុងដំណើរទស្សនាការរបស់លោក ជួរ-អេង ឡាយ មកប្រទេសខ្មែរ
យុវជនយើងបានខ្វះខាតទៅលើចំណេះដឹងសមរម្យ យើងសូមបញ្ជាក់
ថា យុវជនខ្មែរដែលទទួលបាន ជួរ-អេង-ឡាយ មិនមែនទទួលបាន
ក្នុងរោងជាតិណាមួយនោះទេ បញ្ហាដែលកើតឡើងនេះ ហើយណាមួយទេ
យើងទទួលបាន គឺទទួលបានតំណាង បន្តិភាពនឹងតំណាងយុវជនចិន ។

នៅថ្ងៃ ២២ វិច្ឆិកា ពេលម៉ោង ៨ សាលារៀន ប្រយោជន៍ សុស្សិត យុវជន
ខ្មែរបានមកកុះករដើម្បីនឹងទទួលបាន ជួរ-អេង-ឡាយ ។ ក្នុងទីធ្លាររៀន
គេឃើញមានសិស្សានុសិស្សប្រឆាំងដោយសំលៀកបំពាក់តាមសាលា ឈរ
គ្រឿងគ្រាចាំលោក ជួរ-អេង ឡាយ ។ សិស្សនៃអនុវិទ្យាល័យនានាភ្លេច
ឈរជាជួរគ្រប់ជាន់សិស្សនៃសាលាភូមិន្ទ ។ ក្រៅពីនោះឃើញមានឯកជន
ជាច្រើនទៅប្រុងចាំមើល ។ ក្នុងបរិយាកាសដ៏រីករាយនេះ គេនឹកស្តាយថា
គួរណាស់តែសាលាធំ ។ នៅក្រុងភ្នំពេញទាំងប៉ុន្មាន មានសមាគមគ្រប់ ។
សាលាឡើង ។ ព្រោះគេឃើញក្រៅពីសិស្សនៃវិទ្យាល័យ អនុវិទ្យាល័យ

នារីនឹងសាលាគរុវិជ្ជា មានសិស្សសាលាដទៃតែមកជាងកងទ័ព ពុំមាន
តំណាងអ្វីទេ ។ តែយើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា ក្នុងពេលឥឡូវនេះចំពោះ
ការខ្វះខាតខាងអង្គការចាត់តាំងកូនបុរស យុវជនដែលមកជួបជុំនៅពេល
នេះជាតំណាងយុវជនខ្មែរទាំងមូល ។

ម្យ៉ាងដោយសាលាធំៗនៅស្រុកខ្មែរ គឺវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ អនុវិទ្យា-
ល័យនារីនឹងសាលាគរុវិជ្ជា ម្យ៉ាងទៀត យុវជនខ្មែរទាំងមូលមិនថាស្រុកស្រែ
ស្រុកក្រុងស្រឡាញ់សន្តិភាព យុវជនខ្មែរសង្គ្រាម ខ្មែរការបំបែកបំបាក់
សាមគ្គីស្រឡាញ់ការស្ងប់ស្ងាត់ដើម្បីរៀនសូត្រ ។

ដូចក្នុងសន្ទរកថារបស់តំណាងយុវជនខ្មែរបានបញ្ជាក់ ដែលយើងនឹង
ចុះជូនទាំងស្រុងខាងក្រោយនេះ យុវជនខ្មែរទទួលបានលោក ជូ-អេន-ឡាយ
ក្នុងចំណោមបញ្ចូលសីលា តំណាងសន្តិភាពនឹងតំណាងយុវជនចិន ។

ក្រោមការជិះជាន់នៃការណាត់មន្ទិលមជ្ឈមួយសកវត្ស យុវជនខ្មែរ
បានស្គាល់ទុក្ខគ្រប់សព្វក្នុងការស្វែងរកចំណេះវិជ្ជា ស្គាល់លំបាកនៅពេល
អសន្តិសុខវិក័តលាចល ។ ហេតុនេះហើយបានជាយុវជនខ្មែរស្រឡាញ់
សន្តិភាព ខ្មែរសង្គ្រាម ហើយស្រឡាញ់នេះទៀត គឺស្រឡាញ់ដោយ

យល់ច្បាស់ មិនមែនស្រឡាញ់សន្តិភាពតាមមនោសញ្ចេតនាអណ្តែត

អណ្តែតទេ ។

អកប្បកិរិយាស្រឡាញ់សន្តិភាពបានបញ្ចេញឲ្យឃើញច្បាស់ នូវពេល

ដែលលោក ជួ.អេន ឡាយ គណៈប្រតិភូចិនអញ្ជើញមកដល់ ។ ពេលនោះគេ

ឮតែសម្រែក ជយោ ! លោក ជួ.អេន ឡាយ ! ជយោ ! សម្តេចព្រះទេវ-

យុវរាជ ជយោ ! មិត្តភាពខ្មែរ-ចិន ! ជយោ ! សន្តិភាព ! ។ ក្រោយ

ពេលដែលតំណាងយុវជនខ្មែរបានសូត្រសុន្ទរកថា សំដែងទឹកចិត្តមេត្រី

ភាពចំពោះគណៈប្រតិភូចិន លោក ជួ.អេន-ឡាយ បានឆ្លើយតបមកវិញ

ដោយបង្ហាញអនាគតស្រកនិមួយ ។ នៅលើដៃយុវជន ។ លោកបាន

លេកទាហរណ៍ យុវជនចិន ក្នុងពេលដណ្តើមយកសន្តិភាព ក្នុងការ

ស្ថាបនាស្រុកឡើងវិញ នឹងក្នុងអនាគតរបស់ស្រុក ។ លោកបានបង្ហាញ

ដំឡើងនៃការបច្ចេកទេសក្នុងការកសាងស្រុក ។ ពាក្យនេះសម្តេចព្រះទេវ-

យុវរាជយើងបានរំលឹកយើងជារឿយៗមកដែរ ហើយលោកជួ.អេន-ឡាយ

បានបញ្ជាក់ថែមទៀត ដោយបង្ហាញការជាក់ស្តែងនៅប្រទេសចិន ។ គួរតែ

យុវជនយើងយកពាក្យសំដីអស់នេះមកពិចារណាឲ្យហ្មត់ចត់ ហើយបែរទៅ

រកវិធានបច្ចេកទេសឲ្យច្រើន បើយើងចង់ឲ្យស្រុកយើង នគរយើងរុងរឿងថ្កុំ

ថ្មើរមានអនាគតភ័ស្តុសាស្ត្រ ។ តមកទៀត យុវជនខ្មែរបានជួនវត្ថុខ្លះទុកជា
អនុស្សាវរីយ៍ ចំពោះយុវជនចិន តាមលោក ដូ អេន ឡាយ ។ ក្រោយ
មកក្នុងសំណួរនៃសំរែក ឆយោ ! លោក ដូ អេន ឡាយ ! ឆយោ ! សម្តេច -
ព្រះទេវយុវរាជ ! ឆយោ ! សន្តិភាព! គណៈប្រតិភូចិន បានលាយុវជនខ្មែរ
នឹងធ្វើដំណើរទៅ បុរាណការព្រះទៀត ។

ដំឡើងត្រង់ណា ?

មានអ្នកមានម្នាក់ មានលុយបាយមិនអស់ទេ មានពេកទៅជាងនឹងធ្វើការអ្វីដែកដែស ។
តែគាត់មានតណ្ហាមួយ គឺប្រមូល “តែម” បិទសំបុត្រចាស់ៗទុក ។ គាត់ប្រមូលតែ តែម
ណាដែលរកមិនបាន ។ បើគាត់ឮថា ឯណាមាន តែម ពីព្រូរណាហើយ ហើយប្លែកពីរបស់
គាត់ទៀត គាត់ដើរមិនលក់ បរិភោគមិនបានទេ លុះណាតែគាត់ស្វែងរកបាន ។

ក្នុងការស្វែងរកនេះ គាត់បាន តែម មួយពីព្រូរណាដែលក្រដាងគេ ។ ហើយនេះ គាត់
ដឹងថាមានតែពីរទេ ក្នុងលាកលលោកទាំងរូប ។ ដូច្នេះគាត់តែងតែស៊ើបដួលគេដើររក ។
ក្រោយមកគាត់បានដឹងថា ម្ចាស់ តែម ដែលនៅសល់នោះនៅឯប្រទេសហូឡង់ គាត់ក៏រត់
មករកក្លាម រកទាល់តែឃើញម្ចាស់នោះ ។ លុះឃើញកាលណាគាត់ក៏ភ្លៃទិញតែមគេក្លាម
ម្ចាស់តែមក៏សុខចិត្តលក់តែមនោះថ្លៃ ១ លាន ដុល្លា (១០០០០០០) ។ អ្នកមានក៏ទិញក្លាម ។
ឲ្យលុយគេមិនទាន់ផុតពីដៃដឹង ក៏ទាញលើកស្រាយកមកដុតតែមនោះអ្វីយំពេច ។ កាលណា
តែមនេះអស់ហើយ គាត់ក៏ញញឹមញញែមហើយថា តាំងពីថ្ងៃនេះទៅគ្មានអ្នកណាមានជាដុំខ្ញុំទេ ។

ទ្រឹស្តីកំណត់

ដំបូនណា ទើបល្មមបីតួមនុស្ស

(ប្រែចេញពីរឿងព្រេងរុស្ស៊ី តាមសេចក្តីនិទានរបស់លោក

(ឡេអុង តុលស្វយ)

បាវម្នាក់អ្នកស្រែស្បៀងមួយរូប ដែលលោកចង់តែពង្រីក

ដីក្នុងដំបូន ។ គេប្រាប់គាត់ថា នៅដំបូនរុស្ស៊ីខាងកើត

ពួកបាវក៏ស្មារលក់ដូចគ្នា ។ បាវម្នាក់ប្រមូលប្រមូលប្រាក់

ហើយធ្វើដំណើរយ៉ាងឆ្ងាយមកផ្ទះ ដរាបដល់ស្រុកពួកបាវ

ស្មារនោះ ។

... នាយស្មារស្នើណា (១) និយាយប្រាប់ទៅគាត់ថា “យើងលក់

ដីគិតតាមទំហំមួយថ្ងៃ ។ ឯងដើរពន្លឺមួយថ្ងៃបានដំបូនណា ដីនោះនឹងបាន

ឯងប៉ុណ្ណោះ ។ តម្លៃមួយថ្ងៃគិតតាមពាន់រូប ” ។

បាវម្នាក់ឆ្ងល់ក្នុងចិត្ត ហើយលាន់មាត់ថាៈ “យី! ក្នុងមួយថ្ងៃគេអាច

ដើរពន្លឺបានដ៏មិនតិចទេ” នាយស្មារស្នើណាក៏អស់សំណើចៈ “បានប៉ុន

ណាក៏ដោយ យើងប្រគល់ឲ្យឯងទាំងអស់ ប៉ុន្តែមានលក្ខណ៍ទំលាយមួយ ។

បើឯងមិនត្រឡប់មកទីដើមវិញទេ ក្នុងមួយថ្ងៃ ប្រាកដឯងនឹងត្រូវអសារបង្គំ ។

ប៉ុន្តែមកដល់ឆ្នាំទៅទៀតថា ចុះគិតធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីនឹងចារផ្លូវ
សំគាល់ផ្លូវដែលខ្ញុំដើរ ។

យើងទៅឈរកន្លែងណាដែលគាប់ចិត្តឯង ដែលឯងបានជ្រើសរើស
ជាមុនស្រេច, យើងទៅចាំកន្លែងនោះរហូត ។ ឯចំណែកឯងវិញ ឯងចេញ
ដើរពីទីនោះទៅមួយជុំ ។ ក្នុងប្រសាសន៍យើងទាំងប៉ុន្មាននឹងជិះសេះតាមឯង
ហើយត្រង់កន្លែងណាដែលឯងបង្គាប់ វានឹងបោះបង្គោលឲ្យ ។ រួចហើយទើប
យេនីយកន្លង់លក្ខណ៍មួយគន្លង ភ្ជាប់បង្គោលមួយទៅបង្គោលមួយ ។ ឯង
ចង់ដើរបានមួយជុំប៉ុន្មានណា ស្រេចនូវចិត្តឯងចុះ ។ ប៉ុន្តែមុននឹងថ្ងៃលិច
ត្រូវឯងមកដល់ទីដើមវិញ ទំហំដែលឯង គ្រសោបបានប៉ុន្មាន នឹងត្រូវបាន
ឯងទាំងអស់ ។

ប៉ុន្តែមកដល់សុខចិត្ត

ស្នេហាឡើង គេលើកគ្នាទៅតាំងពីព្រលឹម

នាយស្នាមស្នាមណាដោះកន្ទុបគាត់ ដែលធ្វើអំពីស្បែកកញ្ជ្រោងហើយ
ដោតនៅក្នុងក្បាលមួយគូប ។ គាត់ប្រាប់ថា ៖ នេះសំគាល់ជាទីដើម ។ ទុក

ក្នុងលង់ឲ្យចាំនៅទីនេះចុះ ហើយដាក់ប្រាក់ឯងមក ។ ចូរឯងចេញ
 ដើរតទៅទៅ រួចត្រឡប់មកទីនេះវិញ ។ ឯងដើរត្រូវបានប៉ុន្មាន យក
 ប៉ុណ្ណឹងចុះ ។

ប៉ាខុមចេញទៅ ដើរនឹងជំហានល្អណាស់ មិនប៉តមិនលឿន ។
 ដើរបានមួយវៀក (២) បង្គាប់ឲ្យគេបោះបង្គោលមួយ ។ រួចហើយដើរ
 ហួសទៅទៀត ដល់ជិតដឹងគួរសមហើយ គាត់នឹងឲ្យលឿនបន្តិច ។
 លុះដើរឆ្ងាយបានក្រែលហើយ ក៏បង្គាប់ឲ្យគេបោះបង្គោលមួយទៀត ។ ប៉ា
 ខុមស្ទើរមើលក្រោយម្តង ឃើញថ្ងៃចាំងភ្នំច្បាស់ទៃន ហើយឃើញមនុស្ស
 ខ្សែវខ្ចាប់នៅលើទោះ ។ ប៉ាខុមប្រមាណឃើញខ្លួនដើរបានប្រាំវៀកហើយ។
 ថ្ងៃកាន់តែក្តៅឡើង គាត់ដោះអាវសន្ទះចេញយកមកក្រពត់នៅចង្កេះ ហើយ
 ស្រូតរូតដំណើរទៅមុខទៀត ។ លុះដើរបានប្រាំវៀកទៀត មេឃក្តៅបែន
 ទែន ប៉ាខុមក៏នឹបមើលថ្ងៃម្តង ឃើញដល់ពេលល្ងម្រសស្របហើយ ។ គាត់
 គ្រិះរិះថា “ ឥឡូវអស់ពេលមួយភាគ៤ទៅហើយ ក្នុងមួយថ្ងៃវាមានបួនភាគ
 មិនទាន់ល្ងមពេលនឹងបត់នៅឡើយទេ អញគ្រាន់តែដោះស្បែកជើងសិន ។

គិតហើយ ដាក់ភ្នំអង្គុយដោះស្បែកជើង រួចខ្ចីឃ្លាតដើរទៅទៀត។

២- វៀក ជាឯកតាវិសាលភាព ប្រវែងប្រហែលមួយគីឡូម៉ែត្រ

មើលកម្លាំងអាត្មាហាក់ដូចជានៅមាំទាំនៅឡើយ ប៉ុន្តែមតិថាៈ “អញដើរ
ប្រាំរៀកទៀតចុះ រួចសឹមអញបត់ទៅខាងឆ្វេង ។ កន្លែងនេះចំណុចមែន!
អញទៅបានឆ្ងាយកាលណា តែតែលក្ខណៈនោះ” ។

គាត់ចេះតែគ្រេចឆ្ពោះទៅខាងមុខ លុះដាក់មើលមកក្រោយវិញ
ឃើញភ្នំនៅឆ្ងាយលឿងរួច រមែងសួរនៅលើនោះ លេចឃើញតែខ្សែតូចៗ
ដូចជាសត្វល្អិត ប៉ុន្តែមតិថាៈ “ឈ្លើយ ! ល្មមបត់ទៅខាងនេះចុះ អញ
យកបានក៏ក្រែលប៉ុណ្ណឹងដែរ ! ” ។

ប៉ុន្តែពេលនោះ ប៉ុន្តែមតិថាៈ “ប្រាកដណាស់ ហើយថែមទាំងស្រេក
ទឹកផង គាត់លើកដបឡើងអកទឹកបណ្តើរ ដើរបណ្តើរ ។ គាត់បង្ហាត់បង្ហាត់
គេបោះបង្ហាត់មួយ រួចទើបបត់ទៅខាងឆ្វេង ។ ប៉ុន្តែមតិថាៈ “ដើរទៅ
ដើរទៅ ! ស្មៅក៏ខ្ពស់ៗ មេឃសោតក៏ក្តៅគាត់ចាប់ហត់បន្តិចៗ ។ ក្រ-
ឡេកមើលទៅថ្ងៃ ឃើញថាល្មមពេលបាយថ្ងៃត្រង់ ។ ប៉ុន្តែមតិថាៈ “តែក្នុង
ពោះថាៈ “យីអើ ! គួរតែអញសំរាកបន្តិចសិន” ។ បោះគាត់ក៏ឈប់
ហើយទាញទំបាំងមួយដុំមកអង្កៀម ប៉ុន្តែមតិថាៈ “ហ៊ានដាក់ក្នុងអង្គុយឡើយ ជួរ
នឹកឃើញថា តែអង្គុយកាលណា “មុខជាចង់ប្រាសខ្លួនដេក តែដេក
ហើយមុខជាលក់លង់ទៅមិនខាន,, ។ គាត់នៅទីនោះបានមួយស្របក់

ដកដង្ហើមយកខ្យល់ស្រួលហើយ ទើបដើរចេញទៅ ។

ប៉ុន្តែ ឧបសគ្គរយៈពេលដ៏វែងវែងស្រាប់តែ ព័ត៌មានអាហារដែលទើបនឹង
បរិភោគបានលើកកម្ពស់បន្តិចមកវិញ ប៉ុន្តែថ្ងៃក្តៅចេះតែនាំឲ្យទន់ត្របកភ្នែក
និងយងក ។ ប៉ុន្តែ ឧបសគ្គដ៏ធំជាងគេបំផុតនៃមន្ត្រីទេស ក៏ប៉ុន្តែនៅមានគំនិតមួយ
ថា “ពិបាកមួយម៉ោងស្រណុកវិញមួយជីវិត” ។

គាត់ដើរសំដៅទៅចំហៀងខាងនោះ បានប្រមាណ ១០ វៀកទៀត
លុះរៀបចំនៅខាងឆ្វេង ស្រាប់តែពេលទៅឃើញអ្នកមួយដ៏មានទឹកត្រ-
ជាក់ល្អម ។ ក៏មានគំនិតតែថា “បើអញចោលអ្នកនេះនៅក្រៅពីអញ
ឃើញថាខាតដៃតែម្តង ; ទីនេះជាផ្ទះល្អណាស់” ។ ច្បោះ គាត់ក៏ដើរ
ត្រង់ទៅទៀត តែឆ្ងាយក្នុងអំឡុងពេលបោះបង្គោលមួយ ទើបបត់ជាតំបន់
ពីរ ។ ឆ្លាក់ទៅក្រោយមើលភ្នំ ឃើញមនុស្សល្អម ។ បាត់ទៅនឹងផ្ទៃភ្នំ
ប្រមាណមើលចម្ងាយពីនោះប្រហែល ១០ វៀក ប៉ុន្តែ ឧបសគ្គថា “អញយក
ជ្រុងទាំងពីរនេះរែងជ្រួលទៅហើយ ឥឡូវត្រូវយកជ្រុងថ្មីនេះឲ្យខ្ញុំបន្តិចចុះ” ។
គាត់ឈៀងតាមជ្រុងទីបី ដោយរន្ធត់ដំបាច់កាន់តែញាប់ឡើងៗ ។
ក្រឡេកមើលទៅថ្ងៃឃើញជ្រុងបន្តិចទៅហើយ ។ ប៉ុន្តែ ឧបសគ្គទើបតែបានពីរ
វៀកខាងចំហៀងទីបីនេះ ឯទីដើមនៅចម្ងាយ ដល់ទៅសប្តាហ៍ទៀត ។

គាត់គិតថា: « ដ៏អញមិនបានស្ម័គ្រស្ម័គ្រយកហ៍ទៅចុះ គប្បីអញកាត់
ដម្រង់ទៅទីដើមវិញ ។ ដ៏យកបានប្លែងកំលែងដែរ » ។ គិតហើយប៉ុន្មាន
ក៏ដើរត្រង់ចុះទៅក្នុងតំបន់ ។

ប៉ុន្តែប៉ុន្មានអស់កម្លាំងណាស់ទៅហើយ ។ ដើរតែដើរ ប៉ុន្តែដើរទាំង
ពេលយប់ចុក ហាក់ដូចជាខ្ចីទាំងអស់, គាត់ទន់ជង្គង់ស្ទើរលែងខ្លួនប្រាណ
ទាំងស្រុង ។ ចង់សម្រាកបន្តិចដែរ ប៉ុន្តែសំរាកមិនបានទេ តែហ៊ានសំរាក
ច្បាស់ជាទៅមិនដល់ទីដើមមុនថ្ងៃលិច ។ ព្រះអាទិត្យមិនរង់ចាំគាត់ទេ ថែរជា
ធ្លាក់ចុះរិតហាស់ឡើងទៅវិញ បីដូចជាមាននរណាញាតនិច្ចបង្ខំចុះ ។

ប៉ុន្មាននឹកថា: « ឱ ! អញគិតខុសហើយ អញគ្រួសារបយកច្រើនហួស
ពេក ។ បើអញទៅដល់ទីដើមមិនទាន់ពេលវេលា តើអញនឹងទៅជាអ្វី ?
អញសោតក៏សែនអស់កម្លាំង ! ធ្វើម្តេចកុំឱ្យតែអញបង់ទាំងប្រាក់ បង់ទាំង
កម្លាំង ! ត្រូវតែដឹងទាល់តែបាន » ។

ប៉ុន្មានតាំងតែរត់ត្រីក ។ បាទដើររលាត់ចេញឈាមគ្មានសល់ ប៉ុន្តែ
គាត់ស្ទើរតែរត់ហួត រត់ទៅ ! រត់ទៅ ! នៅតែឆ្ងាយទៀត ។ គាត់គ្រវែង
អាវសន្ទះ ស្បែកដើរ កន្ទុបគាត់ចោលទាំងអស់ មកតិចណាស់ណាស់ថា:
« ហៈ ! អញលោកច្រើនពេក អញខាតចំហើយ អញច្បាស់ជាទៅមិន

ដល់ទីដើមមុខថ្ងៃលិចទេ» ។

អំណាចក៏យល់ពេក ចង់ផុតខ្យល់ម្តង ។ ។

ប៉ាខុមពិតតែពិត ញើសសស្រាក់សើមអាវ-ខោគ្រឿងបំប៉ន
 ស្បែក មាត់ស្រួចខ្សែក្រវាញ ។ ដើមទ្រូងផុតប៉ាន់ ។ ដូចជាស្លាប់សប់ដុត
 ដែក បេះដូងគ្រងដូចញញ័រ ជើងលែងដឹងជាជើងផងទៅហើយ ប៉ាខុម
 ទន់ជង្គង់មែនទែន ។ ម្តងនេះគាត់លែងគិតដល់ដីទៀតហើយ គិតតែកុំឲ្យ
 ស្លាប់ខ្លួនដោយសារហត់ដង្ហក់ គាត់ក៏យន្តឹងស្លាប់ទៅវិញ ។ ប៉ុន្តែមិនហ៊ាន
 ឈប់ទេ ជឿតគាត់គិតថា៖ «អញរកមកបានច្រើនហើយ បើអញឈប់ទៅវិញ
 គេថាអញឆ្គួតជាមិនខាន» ។

គាត់ឮឮកប៉ាក់ស្តាប់ហើយ ស្រែកបញ្ជាវត្តចម្ងាយ ។ សូរសព្ទទាំង
 នេះ លើកទឹកចិត្តឲ្យភ្លឺវិស្វាម្បីមុន ។ ប៉ាខុមប្តូរចំណាយកម្លាំងស្តួចស្តើង
 នោះជាបង្ហើយដៃ ព្រះអាទិត្យក៏ហាក់ដូចជាស្ទុះចុះលឿនថែមទៀត ។
 ទីដើមមុខនៅឆ្ងាយប៉ុន្មានទេ ប៉ាខុមមើលមនុស្សនៅលើភ្នំឃើញច្បាស់ ។
 គេបោយដៃឲ្យគាត់ប្រញាប់ឡើង ។ គាត់គន់មើលឃើញកន្លែងប៉ាន់ប្រាក់គាត់
 ដែលដាក់នៅដី ឃើញទាំងនាយស្តាប់ណាអង្គុយស្តាប់នៅដងក្បែរនោះ ។
 គាត់នឹកថា៖ «ដីបានច្រើនណាស់ ។ តើព្រះលោកជួយអញឲ្យបានរស់នៅ

លើដីនោះទេ ? ឱ ! អញអើយ អញផុតហើយ,, ។ ហើយគាត់ត្រូវ
រត់ទៅទៀត ។ មើលទៅថ្ងៃ ថ្ងៃក្រហមរងាល រីកធំប៉ុន្មានលើចទៅ
ម្ខាងដី តែម្ខាងលិចបាត់ទៅហើយ ។ លុះប៉ុន្មានម៉ោងដល់ជើងភ្នំ ថ្ងៃលិច
បាត់ទាំងអស់ ។

ប៉ុន្មានម៉ោងមាត់ថា “ស្រេច - - - !”, ស្មានថាហ៊ានប្រាកដទៅហើយ
ប៉ុន្តែមកនឹកឃើញទៀតថា បើគាត់នៅជើងភ្នំមើលថ្ងៃមិនឃើញ គេ ៗ នៅ
លើកំពូលភ្នំឃើញថ្ងៃមិនទាន់លិចនៅឡើយទេ,, ។ គាត់សួរឡើងភ្នំក្លាម
ឃើញកន្លែងនៅជិតបង្គោល ម្តងនេះ ដល់ទីស្រេច ! ប៉ុន្តែ ប៉ុន្មានម៉ោង
ដួលនឹងកន្លែង ដែលឈានទៅចាប់កន្លែងបាន ។ នាយស្តារស្តីណាស្រែក
ថា: “ អើ ! សាធុអ្នកថ្ងៃ ! ឯងបានដីច្រើនណាស់,, ។

នេះជាសំដីបញ្ចេញចេញទេ ដូចជាប៉ុន្មានជាប់ខ្យល់ស្ងប់នៅ
ពេលនោះ ។ នាយស្តារស្តីណា បោះចេញទៅឲ្យបាវម្នាក់ដឹកដី
កប់ ។ ប៉ុន្មានម៉ោងតែប៉ុន្មានហត្ថលេខានគាត់តែប៉ុណ្ណោះ ។

X X
X

ដំណឹងផ្សេងៗ

សមាគមរៀបចំភ្លើងហាសន្តិបាតប្រចាំឆ្នាំនៅថ្ងៃ ២៧ មករា ១៩៥៧
ម៉ោង ២០ នៅទីសំណាក់ការលេខ ១៣០ វិថីប៉ាស្ទ័រ ។

របៀបវារៈ

១-សេចក្តីរាយការណ៍នៃលោកប្រធាន

២-សេចក្តីរាយការណ៍អំពីហេតុវត្ថុ

៣-ការជ្រើសតាំងនាយកម្នាងការថ្មី

X X

X

តម្លៃ ១០ រៀល